

118F

کد کنترل

118

F

آزمون (نیمه‌متمرکز) ورود به دوره‌های دکتری - سال ۱۴۰۱

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه ۱۴۰۰/۱۲/۶

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی
(کد ۲۱۳۰)

جدول مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و زمان پاسخ‌گویی

زمان پاسخ‌گویی	تا شماره	از شماره	تعداد سؤال	مواد امتحانی
۱۲۰ دقیقه	۹۰	۱	۹۰	مجموعه دروس تخصصی: - زبان عربی - فقه - اصول

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤال‌ها به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و یا متخلفان بر این مقررات رفتار می‌شود.

* متقاضی گرامی، وارد نکردن مشخصات و امضا در کادر زیر، به منزله غیبت و حضور نداشتن در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با شماره داوطلبی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود را با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچه سؤال‌ها، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤال‌ها و پایین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو التعريب أو المفهوم (۱-۱۰)

۱- ﴿ و أما من آمن و عمل صالحًا فله جزاء الحسنی، و سنقول له من أمرنا یسرًا ﴾:

- ۱) اما هرکس که ایمان بیاورد و عمل صالح انجام دهد، نیکی برای او خواهد بود، و دستورهای آسانی به او خواهیم داد.
- ۲) اما آنکس که ایمان آورده باشد و اعمال صالحه بجا آورد، پاداش نیکی برای او خواهد بود، و کارهای خود را بر او آسان خواهیم کرد.
- ۳) اما کسی که ایمان بیاورد و عمل صالح انجام دهد، نیکی برای او خواهد بود چون پاداش، و از دستورهای خود آسان را به او خواهیم گفت.
- ۴) اما هرکس ایمان آورده باشد و اعمال را به شایستگی انجام دهد، نیکی برای او به‌عنوان پاداش داده خواهد شد، و کارهای آسان را برای او خواهیم گفت.

۲- « ما زلت أقيم في هواه عذري حتى رجع العادل يهواه معي »:

- ۱) كلما لامني اللائم في هواه كنت أبين أسراري في المحبة فاستمررت في ذلك حتى عشقه هو أيضًا.
- ۲) أقيم في حبه دائمًا و أنا معذور حتى يرجع اللائم باللوم على هواه و أنجو من لومه.
- ۳) ما زلت أقيم في الهوى العذري حتى صار اللائم عاشقًا له مثلي.
- ۴) ليس لي في حبه عذر حتى عاد العادل معي يحبه ترحمًا علي.

۳- « ماذا الذي فجّع الهمام بوثبة و عدا على دمه و كان العادي؟ »: ما الذي .....

- ۱) ألم قلب الإمام السّخي و الجواد و أثار دمه على الأعداء؟
- ۲) ألم قلب الملك الشجاع و السّخي و أثار دمه على الأعداء؟
- ۳) عدا على الملك الشجاع و السّخي فقتله و كان قويًا على أعدائه؟
- ۴) غلب على همة الإمام الشجاع و السّخي فأثار دمه على أعدائه؟

۴- « قد يغرب العقل ثم يؤوب و يكدر الماء ثم يصفو، فكأن غمرة فإلى انجلاء! »:

۱) اگر عقل دور شود حتماً به جای خود برمی‌گردد و آب کدر ناچار صاف می‌شود و هر تیرگی سرانجام روشن خواهد شد!

۲) عقل حتماً دور گشته سپس به راه خود رجوع می‌کند، و آب گل آلود زلال می‌گردد، پس هر غباری ناگزیر روزی از بین می‌رود!

۳) هر تاریکی روزی روشن خواهد شد همانگونه که عقل چون از بین برود باز خواهد گشت و آب اگر کدر شود زلال خواهد گشت!

۴) گاهی عقل زایل می‌شود سپس به حال خود باز می‌گردد، و آب تیره می‌شود سپس به صافی می‌گراید، پس هر تاریکی بسمت روشنایی است!

۵- « عین الصحیح فیما یستنبط کلیاً من العبارة التالية: « کففت مذ میبطت عني الثمائم و نیطت بی الغمائم بأن أغشى مكان الأدب »:

۱) الاجتياز من مرحلة الطفولة و الحصول بواسطة الأدب على مكانة مرموقة.

۲) الضجر و الاستياء إثر تعویذات الطفولة و الحب و الاشتياق إلى الأدب.

۳) الحرص على طلب العلم و الأدب بعد الاجتياز من عهد الطفولة.

۴) تحمّل التعب بواسطة التعویذات و الحرمان عن طلب الأدب.

۶- « قد يهلك المرعي عنف الراعي! ». عین المناسب للمثل:

۱) من لم يدار المشط ينتف لحيته!

۲) لاجدید لمن لا یلبس الخلقا!

۳) لكل امرئ من دهره ما تعودا!

۴) من لم یکرّم نفسه لم یکرّم!

۷- « إن حالت القوس، فسهمي صائب! ». عین المناسب للمثل:

۱) اصل بد نیکو نگردها

۲) از اسب افتاده از اصل نیفتاده!

۳) پای کژ در کفش کژ می‌رود!

۴) کار نیکان را از خود قیاس مگیر!

۸- « برخلاف آنچه غالباً تصور می‌شود، کار علمی در عالم اسلام از همان قرن اول هجری در عرصه قابل توجهی شروع شده بود! »:

۱) على عكس ما تتصوره الغالبية من الناس، فإنّ العمل العلمي في عالم الإسلام قد شرع من القرن الأول الهجري في نطاق يلفت للنظر!

۲) عكس ما يتصور العموم، فإنّ العمل العلمي في عالم الإسلام كان قد ظهر من القرن الأول الهجري بالذات على نطاق يجلب الأنظار!

۳) على خلاف ما يتصور عامة، فإنّ النشاط العلمي في العالم الإسلامي قد أخذ يظهر بشكل ملفت للنظر منذ القرن الأول للهجرة!

۴) خلافاً للتصور السائد، فإنّ النشاط العلمي في العالم الإسلامي كان قد بدأ منذ القرن الأول الهجري بالذات على نطاق ملفت للنظر!

- ۹- « جالب این است که اولین نمونه شعر فارسی، به همان اندازه که نمونه قدیمی‌ترین شعر به زبان فارسی دری است، قدیمی‌ترین شعر اسلامی این زبان هم بشمار می‌آید!»:
- (۱) من الجدير بالذكر أن النموذج الأول من الشعر الفارسي، يعد أقدم الأشعار الإسلامية في هذه اللغة بنفس النسبة التي يعتبر أقدم شعر باللغة الفارسية الدرية!
- (۲) من الطريف أن النموذج الأول من الشعر في اللغة الفارسية، يعتبر أقدم الأشعار الإسلامية بنفس المقدار الذي يعتبر أول نموذج للشعر في الفارسية الدرية!
- (۳) مما يلفت النظر أن أول نموذج للشعر الفارسي، بمقدار ما يعتبر أقدم شعر بالفارسية الدرية في عين الحال يعتبر أقدم الأشعار الفارسية الإسلامية!
- (۴) من الطريف أن أول نموذج للشعر الفارسي، يعد أقدم شعر إسلامي في هذه اللغة بنفس نسبة اعتباره نموذجاً لأقدم شعر باللغة الفارسية الدرية!
- ۱۰- « مگر گرسنگی می تواند بر جنگجویی شجاع غلبه کند و او را از جنگیدن باز دارد، هرگز، گرمای سوزان بر درخت بیابانی تأثیر نمی گذارد!»:
- (۱) هل بإمكان الجوع أن يتسلط على مقاتل شجاع و يعدله عن المقاتلة، لا، والله لا تتأثر الشجرة البرية بحرارة شديدة!
- (۲) هل يستطيع الجوع أن يتغلب على مناضل شجاع و يشغله عن المناضلة، كلا، لا تؤثر حمارة القبط على الشجرة البرية!
- (۳) كيف يمكن أن يُسلط الجوع على رجل مناضل قوي، و يغفله عن النضال، كلا، لا تتأثر حمارة القبط على شجرة البر!
- (۴) كيف يتسلط العثر على مقاتل قوي شجاع و يكفه عن القتال، لا، لا تؤثر على شجرة برية الحرارة الشديدة!

■ ■ عین المناسب للجواب عن التشكيل (۱۱-۱۳)

۱۱- عین الخطأ:

- (۱) مهما يكن فإن الإمارات الفارسية هيأت لنهضة أدبية واسعة،
- (۲) و قد اقترنت هذه النهضة بمذهب التصنيع، و لعل من الطريف،
- (۳) أن نذكر هنا أن كل أماره اشتهرت بمراكز مختلفة للنهضة الأدبية،
- (۴) ففي الإمارة السامانية نجد نيسابور التي أخرجت الثعالبي!

۱۲- عین الخطأ:

- ۱) يَا عَقِيْبَ الْفَلَاحِ كَيْفَ اَمْسَيْتَ؟ حَدَّثْنِي كَيْفَ رَأَيْتَ الطُّوفَانَ،
- ۲) وَ مَتَى كَانَ سَيْلُ الْعَرَمِ وَ مُدَّ كَمْ مَاتَ عَوْجُ وَ مَتَى تَبَلَّبَتِ الْأَلْسُنُ،
- ۳) وَ مَا حَبَسَ غُرَابَ نُوحٍ وَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي السَّقِينَةِ وَ مُدَّ كَمْ ظَهَرَتِ الْجِبَالُ،
- ۴) وَ أَيُّ هَذِهِ الْأَوْدِيَةِ أَقْدَمُ، أَمْ نَهْرُ بَلَخٍ أَمْ النَّيْلِ أَمْ الْفَرَاتِ أَمْ بَجَلَةَ؟

۱۳- عین الخطأ:

- ۱) رَفَعَ الطَّلِبَةُ أَصْوَاتَهُمْ فَرَحًا عِنْدَمَا أُعْطِيَهُمِ الْجَامِعَةُ مَنَحَاتٍ دَرَسِيَّةً!
- ۲) أَقَامَ الطُّفْلُ صِلَاتَهُ فَأَعْدَقَ عَلَيْهِ وَالِدُهُ صِلَاتَهُ الْكَثِيرَةَ!
- ۳) اسْتَدْعَتِ الْمَحْكَمَةُ قَضَاتَهَا لِعَقْدِ جَلْسَةِ طَارِئَةٍ!
- ۴) ذَكَرَ الْمَعْلَمُ فِي الصَّفِّ نِكَاتَهُ الْمُفِيدَةَ!

■ ■ عین المناسب للجواب عن الإعراب و التحليل الصرفي (۱۴-۱۸)

۱۴- ﴿رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا﴾. عین الخطأ:

- ۱) زعم: فعل من أفعال القلوب أو التحويل لليقين، و هي من النواسخ، اسمه «الذين» و المصدر المؤول «أن لن يبعثوا» مفعول به و قد سدّ مسدّ مفعوليه
- ۲) يبعثوا: مضارع، مجرد ثلاثي، مبني للمجهول، منصوب بحرف «لن» و علامة نصبه حذف نون الإعراب، و نائب فاعله ضمير الواو البارز
- ۳) أن: حرف مخفّف من «أن» المشبّهة بالفعل، اسمه ضمير الشأن تقديره «أنه» و خبره جملة «لن يبعثوا»
- ۴) كفروا: فعل ماضٍ، مبني للمعلوم، فاعله ضمير الواو البارز و الجملة فعلية و صلة و عائدها ضمير الواو.

۱۵- «رَبِّ كَاسِيَةٍ فِي الدُّنْيَا عَارِيَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ!». عین الخطأ:

- ۱) كاسية: مشتق و اسم فاعل، مجرور بحرف الجرّ «رَبِّ»، و الجار و المجرور متعلّقها محذوف و شبه الجملة خبر مقدّم مرفوع محلاً
- ۲) يوم: مفرد مذكّر، معرّف بالإضافة، ظرف أو مفعول فيه للزمان و منصوب و متعلّقه شبه الفعل «عارية»، القيامة: مضاف إليه و مجرور
- ۳) ربّ: حرف جرّ شبيه بالزائد، «كاسية»: مجرور في اللفظ بحرف «رَبِّ» و مرفوع محلاً على أنّه مبتدأ و خبره «عارية» و الجملة اسمية
- ۴) الدنيا: مشتق و اسم تفضيل، معرب و مقصور، مجرور بكسرة مقدّرة، و الجار و المجرور متعلّقهما محذوف و شبه الجملة نعت للمنوع «كاسية»

١٦- « كَفَى بِكَ دَاءً أَنْ تَرَى الْمَوْتَ شَافِيًا وَ حَسْبُ الْمَنَايَا أَنْ يَكُنْ أَمَانِيَا ». عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ١) يَكُنْ: مضارع من الأفعال الناقصة، اسمه ضمير النون و الجملة مصدر مؤول و خبر للمبتدأ « حسب »
- ٢) كَفَى: فعل ماضٍ و فاعله ضمير الكاف في « بك »، و مفعوله المصدر المؤول « أن ترى » تأويله: رؤيتك
- ٣) بك: الباء حرف جر زائد، و الكاف ضمير متصل في محل نصب مفعول به لفعل « كفى » مقدم على الفاعل
- ٤) ترى: فعل مضارع مهموز العين، فاعله ضمير « أنت » المستتر و مفعوله « الموت » و الجملة مصدر مؤول و فاعل لفعل « كفى »

١٧- « فَلْيَنْظُرُوا أَيُّنَا أَمْضَى عَزِيمَةً! ». عَيْنُ الْخَطَأِ:

- ١) أَيُّ: اسم استفهام و معرب، مبتدأ و خبره « أمضى » و الجملة اسمية قد سدّت مسدّ المفعولين لفعل « ينظروا »
- ٢) أمضى: مشتق و اسم تفضيل (مصدره: مَضَاءٌ)، نكرة و مقصور، خبر مفرد للمبتدأ « أَيُّ » و مرفوع بضمة مقدّرة
- ٣) عزيمة: جامد و مصدر (جمعه: عزائم)، تمييز مفرد أو ذات و منقول عن المبتدأ، و مميّزه « أمضى »
- ٤) ينظروا: فعل مضارع مجزوم بحرف اللام، و من ملحقات أفعال القلوب في التعليق عن العمل في جميع الأحوال، و فاعله ضمير الواو البارز

١٨- « فَاكْتَرُ مَا تَلَقَى الْفَقِيرُ مَدَاهِنًا وَ أَكْثَرُ مَا تَلَقَى الْغَنِيُّ مَرَاتِيَا ». عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) « مداهناً » و « مراتياً » حالان من المفعول به، لا تصلحان للخبرية، و الخبر في الجملتين محذوف وجوباً
- ٢) « ما » في « ما تلقى » موصول حرفي، و هو و صلته في محلّ الرفع على الخبرية
- ٣) « ما » موصول اسمي، و هو مضاف إليه لـ « أكثر » و فاعله في المعنى
- ٤) « مداهناً » و « مراتياً » حالان من المبتدأ، و هما خبران في محلّ الرفع

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (١٩-٣٠)

١٩- عَيْنُ مَجْمُوعَةٍ لَيْسَتْ فِيهَا هَمْزَةُ الْوَصْلِ:

- ١) أَسْتَعِينُ - أَصْبِرُ - إِبْنُ
- ٢) أَنْقَدُ - أَسْتَطِيعُ - أَبْنَاءُ
- ٣) إِمْرَأَةٌ - أَرْبَعَةٌ - أَيَّامٌ
- ٤) إِشْتَانٌ - أَكْرَمٌ - إِسْمَعِي

٢٠ - عین المضارع المؤکد معرباً:

- ١) هل تَلزَمَنَّ نفسك أن تكتسب الفضائل و تغيّر عاداتها المذمومة؟!؛
- ٢) ليتها تدعوتني أن أشارك في الندوة فأزور أصدقائي القداماء!
- ٣) لا يُسيطرَنَّ عليك اليأس، فيسقطك على الأرض!
- ٤) ألا تقيانَّ بعهدكما لما تعدان؟!؛

٢١ - عین ما يجوز فيه حذف العائد:

- ١) إعمل في حياتك الدراسية ما أنت عامل.
- ٢) جاء من الزملاء الذي إياه دعوت إلى الورشة.
- ٣) رأيت من هو يحترم الآخرين عندما يساعدهم.
- ٤) تكلمت حول هذه العويصة مع من هو في الندوة.

٢٢ - عین ما يختلف فيه نوع « اللام » عن البقية:

- ١) ﴿ و الَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴾
- ٢) ﴿ و عَلَّمْنَاهُ صِنْعَةَ لُبِّإِسٍ لَكُمْ ﴾
- ٣) ﴿ سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ ﴾
- ٤) ﴿ مَنَاعٌ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٌ ﴾

٢٣ - عین الألف والألام عهداً ذهنياً:

١) سوف يدرّسك الأستاذ المجرب و الباحث الحصيف من بين الأساتذة و بذلك تجهّز بمعلومات قوينة و مفيدة.

- ٢) المديرية بينما كانت تلقي محاضرة في القاعة، قالت: اليوم نعرف الذين حصلوا على درجة القبول.
- ٣) اتّصلت زميلتي بأبويها و بعد مكالمتها إياهما، قالت: سيلتقي بعضنا ببعض في المراسيم.
- ٤) في عالمنا هذا بلاد كثيرة قد توسّعت الآن و هي تصدر إنتاجاتها إلى البلاد الأخرى.

٢٤ - عین الصحيح في البناء للمجهول:

- ١) عاقب المعلم الكسول ← عوقب الكسول من المعلم.
- ٢) خولنا الله الحرية في الحياة ← خولت الحرية في الحياة.
- ٣) ذهبنا بالفتاة إلى المدرسة ← ذهبنا بالفتاة إلى المدرسة.
- ٤) ذهبنا بالفتاة إلى المدرسة ← بالفتاة ذهب إلى المدرسة.

٢٥ - عین الصحيح (في اسم الفعل):

- ١) حَيَّوْا على المعروف؛ فالوقت ضيق!
- ٢) شَتَّانَ الأمرُ أيها الأمير!
- ٣) عندك الوعي فإنَّ العدو خداع!
- ٤) الغفلة بئله أيها الواعي!

٢٦- عین الواو لا تكون إلا معية:

- ١) بعد غياب الشمس طلع النجم و القمر في السماء.
- ٢) نجحت أنا و اثنتين من زميلاتي في الامتحان.
- ٣) كل طالب و جهده متلازمان في العمل.
- ٤) إن الله يرزقنا و إياكم لو كنا كادحين.

٢٧- عین ما ليس فيه أسلوب الاشتغال:

- ١) الجهل و الكبر احذرهما دائماً!
- ٢) إن الشر لا تقربه أبداً!
- ٣) إذا الخبز وجدته فأسرع إليه!
- ٤) ألا الشرك بالله فلا تقربه أبداً!

٢٨- عین الحال التي تكون فضلة (لا يتوقف عليها معنى الكلام):

- ١) « وقفت بزيع الدار قد غير البلى * معارفها و الساريات الهواطل »
- ٢) « إنما الميت من يعيش كثيراً * كاسفاً بأله قليل الرجاء »
- ٣) ﴿ و ما خلقنا السماوات و الأرض و ما بينهما لاعبين ﴾
- ٤) ﴿ لا تقربوا الصلاة و أنتم سكارى ﴾

٢٩- عین الخطأ للفراغات:

« طالعت حتى الآن ..... مقالة، و لم يعجبني منها إلا ..... مقالات، غير أن المقالة ..... كانت أفضلها! »:

- ١) مائتي / عشر / المائة
- ٢) إحدى عشرة / خمس / العاشرة
- ٣) ثلاثاً و عشرين / ثماني / العشرين
- ٤) تسعين / ثمان / الحادية عشرة

٣٠- عین الخطأ:

- ١) يا فاطمة زميلتنا؛ اصبري حتى نلتحق بك فإننا لانعرف الطريق و نحتاج إلى مساعدتك!
- ٢) يا يحيى أخانا؛ سنجتمع بعضنا ببعض في قاعة المطار و نستودع زميلنا الكريم!
- ٣) يا سعيد الكثير العلم؛ اسمح لنا أن نستفيد من ينابيع علمك الدافقة!
- ٤) يا مريم الذكيّة؛ إنك ستحصلين على درجة ممتازة كما سبق!

- ۳۱- با توجه به عبارت: «ولكن ينتقض في طرده بالصلح على المنفعة بعوض معلوم فانه ليس اجارة بناء على جعله اصلاً» کدام مورد درست است؟
- (۱) با توجه به اینکه نتیجه عقد صلح بر منفعت، اجاره است تعریف مانع اغیار می‌شود.
 (۲) با توجه به اصل در معاملات، تعریف شهید نسبت به صلح بر منفعت اطراد ندارد.
 (۳) اصل در عقد صلح این است که اجاره نمی‌باشد لذا تعریف اطراد ندارد.
 (۴) بنابر اینکه عقد صلح، عقد مستقل باشد تعریف، اطراد ندارد.
- ۳۲- اذا فرط في العين المستأجرة ضمن قيمتها يوم ..... هذا قول الاكثر و الاقرب ضمان يوم.....
- (۱) التفريط - التلف (۲) التفريط - الرد (۳) الغصب - الرد (۴) التلف - التفريط
- ۳۳- در صورت اجتماع مباشر و سبب و فرض اکراه و غرور، ضمان برعهده چه کسی است؟
- (۱) در مورد اکراه به عهده مکره و در مورد غرور به عهده مباشر
 (۲) در مورد اکراه به عهده مکره و در مورد غرور به عهده غار
 (۳) در مورد اکراه به عهده مباشر و در مورد غرور به عهده غار
 (۴) در هر دو مورد به عهده مباشر می‌باشد.
- ۳۴- مَنْ تزوج امرأة في عدتها ..... بطل العقد و حرمت ابدًا.
- (۱) عالماً بالعدة و التحريم (۲) عالماً بالعدة و التحريم او جاهلاً
 (۳) عالماً بالعدة و لو كان بالتحريم جاهلاً (۴) عالماً بالتحريم و لو كان بالعدة جاهلاً
- ۳۵- هل يجوز تقبيل المؤجر العمل لغيره باقل مما تقبله به؟
- (۱) لايجوز مطلقاً للنص (۲) يجوز مطلقاً لاصالة الجواز
 (۳) يجوز لو احدث فيه حدثاً فقط للنص (۴) لايجوز مطلقاً لاصالة عدم صحة العقد
- ۳۶- لو اختلفا في اصل الوكالة حلف ..... ولو اختلفا في الرد حلف .....
- (۱) الموكل - المنكر (۲) الوكيل - الموكل (۳) المنكر - الموكل (۴) الموكل - الوكيل
- ۳۷- اگر عیبی در اجرت ظاهر شود، اجیر در چه صورت می‌تواند ارش بگیرد؟
- (۱) اجرت عین خارجی باشد.
 (۲) در ضمن عقد اجرت معلوم شده باشد.
 (۳) اجرت به نحو کلی فی المعین باشد.
 (۴) اجرت به نحو کلی مافی الذمه باشد.
- ۳۸- کدام مورد در باب بیع فضولی درست است؟
- (۱) اجازة المبيع لا توجب انتقاله عن ملك المالك المجيز الى المشتري مطلقاً
 (۲) اجازة المبيع توجب انتقاله عن ملك المالك المجيز الى المشتري فتصح العقود السابقة
 (۳) اجازة الثمن توجب انتقاله الى ملك المجيز فتبطل التصرفات السابقة دون المتأخرة عنها
 (۴) اجازة الثمن توجب انتقاله الى ملك المجيز فتبطل التصرفات المتأخرة عنها و تصح السابقة
- ۳۹- کدام مورد درباره عذر مستأجر در انتفاع از عین مستأجره درست است؟
- (۱) عذر شخصی و عمومی مطلقاً اثری در عقد به‌بار نمی‌آورد.
 (۲) عذر شخصی حق فسخ را در پی می‌آورد و عذر عمومی به انحلال عقد می‌انجامد.
 (۳) عذر شخصی اثری در عقد اجاره به‌بار نمی‌آورد لیکن عذر عمومی حق فسخ را ثابت می‌کند.
 (۴) عذر شخصی چنانچه انتفاع از عین مستأجره را به‌طور کامل متعذر سازد به انحلال عقد می‌انجامد و عذر عمومی مطلقاً به انحلال عقد می‌انجامد.

- ۴۰- کدام مورد درباره ملائت و اعسار ضامن درست است؟
- (۱) ملائت ضامن حین عقد و پس از آن شرط است.
  - (۲) ملائت ضامن حین عقد شرط است و پس از عقد شرط نیست.
  - (۳) ضامن شدن معسر حتی در صورت آگاهی و رضایت مضمون‌له باطل است.
  - (۴) در صورت اعسار ضامن پس از عقد ضمان برای مضمون‌له خیار ثابت می‌شود.
- ۴۱- کدام گزینه در باب کفالت درست است؟
- (۱) تعلیق کفالت به شرط یا وصف ممکن‌الحصول صحیح است.
  - (۲) کفالت قهری حاصل رهنیدن بدهکار از دست طلبکار است.
  - (۳) در صورت تأدیه دین از سوی کفیل برای وی حق رجوع به مکفول مطلقاً ثابت نیست.
  - (۴) چنانچه کفیل از تسلیم مکفول خودداری کند مکفول‌له نمی‌تواند بازداشت او را از حاکم مطالبه کند، بلکه کفیل منحصرأ بایستی از عهده ادای دین برآید.
- ۴۲- کدام گزینه در باب مضاربه درست است؟
- (۱) اشتراط لزوم بنا بر نظر مشهور باطل و مبطل عقد است.
  - (۲) عقد مضاربه منحصرأ با ایجاب و قبول لفظی واقع می‌شود.
  - (۳) سود حاصل از عملیات تجاری خارج از حدود تعیین شده به شخص عامل تعلق دارد.
  - (۴) اشتراط مدت در عقد مضاربه صحیح است و مضاربه را در طول مدت غیرقابل فسخ می‌کند.
- ۴۳- گزینه درست در باب وقف کدام است؟
- (۱) لزوم وقف در گرو قبض نیست.
  - (۲) تعلیق وقف به شرط ممکن‌الحصول بی‌اشکال است.
  - (۳) ظاهراً عبارات اکثر فقها عدم اشتراط قبول در وقف است.
  - (۴) قصد قربت در وقف شرط است؛ از آن رو که عمل عبادی است.
- ۴۴- کدام گزینه در باب ضمان درست است؟
- (۱) معرفت ضامن به مضمون‌عنه شرط است.
  - (۲) آگاهی از مقدار حق مضمون شرط نیست.
  - (۳) برای ضامن حق رجوع به مضمون‌عنه مطلقاً ثابت است.
  - (۴) فوریت قبول در ضمان همچون دیگر عقود لازم شرط است.
- ۴۵- حکم احیای اراضی موات کدام است؟
- (۱) ملک محیی است به اذن حاکم شرع
  - (۲) ملک محیی است با قصد تملک و اذن حاکم شرع
  - (۳) ملک محیی است؛ چنانچه با قصد تملک احیا کرده است.
  - (۴) ملک محیی است مطلقاً؛ با قصد تملک احیا کند یا بدون آن.
- ۴۶- در صورت به فروش گذاشتن اموال مفلس، کدام مورد درست است؟
- (۱) بنابر احتیاط هر کالایی در بازار مخصوص خود فروخته شود.
  - (۲) واجب است به امید زیادت قیمت هر کالایی در بازار مخصوص خود فروخته شود.
  - (۳) فروختن کالا در هر مکان و بازار جایز است، دلیل شرعی بر الزام به بازار خاص خود وجود ندارد.
  - (۴) مستحب است هر کالایی در بازار مخصوص خود فروخته شود برای اینکه قیمت در آن دقیق‌تر است.

- ۴۷- لو عین شیئاً من الزرع لم يتجاوز ما عین له فلو خالف و زرع الأضرّ.....
- (۱) تعین الارش مع اجرة المثل
  - (۲) تعین الارش مع اجرة المسمی
  - (۳) تخیر المالك بين الفسخ مع الارش و بين الابقاء فله المسمی دون الارش
  - (۴) تخیر المالك بين الفسخ فله اجرة المثل و بين الابقاء فله المسمی مع الارش
- ۴۸- يكفي المشاهدة عن الوصف فان ظهر المخالفة بزيادة او نقصانه و كان غير متسامح.....
- (۱) تخیر المغبون من البایع و المشتري
  - (۲) تخیر البایع لا المشتري
  - (۳) تخیر المشتري لا البایع
  - (۴) تخیر احدهما لا على التعيين
- ۴۹- طبق دیدگاه شهیدین کدام مورد درست است؟
- (۱) يسقط الحد و الشهادة بتصديق الزانى الشهود و بتكذيبهما
  - (۲) لا يسقط الحد و لا الشهادة بتصديق الزانى الشهود و بتكذيبهما
  - (۳) لا يسقط الحد و تسقط الشهادة بتصديق الزانى الشهود و بتكذيبهما
  - (۴) يسقط الحد و لا تسقط الشهادة بتصديق الزانى الشهود و بتكذيبهما
- ۵۰- لو تكفل بواحد لاثنين....
- (۱) كفى تسليم احدهما اياه تاماً لحصول الغرض.
  - (۲) لم يجب تسليمه اليهما معاً لأنه بمنزلة عقد واحد.
  - (۳) لم يكف تسليم احدهما اياه تاماً لعدم حصول الغرض.
  - (۴) لا بد من تسليمه اليهما لأن العقد الواحد هنا بمنزلة عقدين.
- ۵۱- طبق دیدگاه شهیدین کدام مورد در باب وقف درست نیست؟
- (۱) يصح الوقف على المعدم تبعاً للموجود
  - (۲) وقف المشاع جائز و قبضه كقبض المبيع
  - (۳) ليس للوقف عزل الذى شرط له النظر فى الوقف
  - (۴) لو وقف ما لا يملكه لا يصح الوقف و لو اجاز الواقف
- ۵۲- حکم دفاع از نفس و مال و حریم به ترتیب کدام است؟
- (۱) واجب - جایز - واجب (۲) واجب - واجب - جایز (۳) جایز - واجب - واجب (۴) واجب - جایز - جایز
- ۵۳- اگر مردی از دنیا برود و بازماندگان او همسر و پدر و مادر و دو دختر باشند، اموال او چگونه تقسیم می‌شود؟
- (۱) $\frac{1}{4}$ به زوج و $\frac{1}{3}$ به پدر و $\frac{1}{6}$ به مادر و مابقی به دو دختر داده می‌شود.
  - (۲) $\frac{2}{3}$ به دو دختر و $\frac{1}{3}$ باقیمانده بین پدر و مادر و همسر تقسیم می‌شود.
  - (۳) $\frac{1}{8}$ به زوجه و $\frac{1}{6}$ به هر کدام از پدر و مادر و مابقی بین دو دختر به تساوی تقسیم می‌شود.
  - (۴) به پدر و مادر هر کدام $\frac{1}{6}$ و به دو دختر $\frac{1}{4}$ و مابقی به همسر داده می‌شود.
- ۵۴- کدام گزینه در باب حد سرقت درست است؟
- (۱) تکرار سرقت مطلقاً تعدد حد را ایجاب می‌کند.
  - (۲) مالک مال، اختیار عفو را قبل و بعد مرافعه دارا می‌باشد.
  - (۳) چنانچه سارق بعد از مرافعه، مالک مال مسروق شود حد از او ساقط می‌شود.
  - (۴) چنانچه سارق قبل از اخراج تغییری در مال به وجود آورد که موجب نقصان قیمت از نصاب شود حد ساقط می‌شود.

- ۵۵- کدام مورد در باب محاربه درست است؟
 (۱) قصد اخافه در تحقق محاربه شرط است.
 (۲) در تحقق محاربه اهل ربه بودن شرط نیست.
 (۳) در تحقق محاربه اخذ مال شرط است.
 (۴) بنابر قول اصح و اشهر محاربه اختصاص به مرد دارد.
- ۵۶- کدام مورد دربارهٔ وقف درست است؟
 (۱) لایزم الوقف بدون القبض
 (۲) لایصح الوقف بدون القبض
 (۳) لایزم الوقف بدون القبض الا اذا كان في جهة عامّة
 (۴) لایصح الوقف بدون القبض الا اذا كان في جهة عامّة
- ۵۷- ديه زن در کدام مورد مساوی مرد است؟
 (۱) قطع یک دست کامل
 (۲) قطع عضو داخلی بدن
 (۳) قطع ۳ انگشت زن
 (۴) قطع عضو غیرمزدوج از اعضای زن
- ۵۸- در چه صورت اگر شخصی چشمه‌ای را احداث کرد مالک آن می‌شود و حکم کسی که از آب آن استفاده کند چیست؟
 (۱) بدون قصد تملک، مالک می‌شود - تصرف غیر جایز است.
 (۲) در صورت قصد تملک، مالک می‌شود - تصرف غیر جایز نیست.
 (۳) بدون قصد تملک، مالک می‌شود - تصرف غیر جایز نیست.
 (۴) در صورت قصد تملک، مالک می‌شود - تصرف غیر جایز است.
- ۵۹- در کدام مورد حرمت ربا جریان پیدا نمی‌کند؟
 (۱) در تقسیم مال مشترک
 (۲) بین جد پدری و نواده
 (۳) بین پدر و فرزند رضاعی
 (۴) بین مسلمان و ذمی اگر رباگیرنده مسلمان باشد.
- ۶۰- طبق دیدگاه شهید ثانی اخلاص در ذکر مدت در عقد موقت، چه حکمی دارد؟
 (۱) بنابر قول اقوی به بطلان عقد می‌انجامد.
 (۲) عقد را مطلقاً به دائمی تبدیل می‌کند.
 (۳) در صورت عمد، نکاح را به دائمی تبدیل می‌کند و در حالت جهل و نسیان به بطلان عقد می‌انجامد.
 (۴) اگر الفاظ تزویج و نکاح به کار رفته باشد عقد را به دائمی تبدیل می‌کند و با لفظ تمتع به بطلان عقد می‌انجامد.
- ۶۱- طبق دیدگاه مظفر استصحاب اماره است یا اصل؟
 (۱) استصحاب طبق جمیع مبانی اصل عملی محسوب است.
 (۲) استصحاب بر مبنای اخبار اصل عملی و بر مبنای حکم عقل اماره است.
 (۳) استصحاب بر مبنای اخبار و سیره عقلا اصل عملی و بر مبنای حکم عقل اماره است.
 (۴) استصحاب بر مبنای اخبار اصل عملی و بر مبنای حکم عقل و سیره عقل اماره است.
- ۶۲- دیدگاه مظفر دربارهٔ حکم خروج از مکان غضبی کدام است؟
 (۱) وجوب توأم با حرمت
 (۲) حرمت تصرف خروجی فقط
 (۳) عدم وجوب و عدم حرمت با استحقاق عقاب فاعل
 (۴) وجوب تصرف خروجی با استحقاق عقاب فاعل
- ۶۳- کدام مورد، طبق نظر مظفر با تعریف حجت در علم اصول مطابقت دارد؟
 (۱) کل ما یطلق علیه الحد الاوسط
 (۲) کل شیء یثبت متعلقه و ان کان قطعياً
 (۳) کل ما یتوصل بتألیفه و ترابطه الی العلم بالمجهول
 (۴) کل شیء یکشف عن شیء آخر و یحکی عنه علی وجه یکون مثبتاً له

- ۶۴- طبق دیدگاه مظفر، کدام مورد در نسبت بین دلیل اماره و اصل عملی درست است؟
 (۱) تخییر عقلی تخصصاً از تحت اماره خارج است.
 (۲) دلیل اماره بر برائت عقلی حاکم است.
 (۳) دلیل اماره بر احتیاط عقلی وارد است.
 (۴) اصل عمل شرعی دلیل اماره را توسعه می‌دهد.
- ۶۵- بر کدام مبنا می‌توان وجوب پیمودن مسیر حج را قبل از رسیدن زمان آن توجیه کرد؟
 (۱) مقدمه مسببه (۲) شرط متأخر (۳) واجب معلق (۴) مقدمات مفوته
- ۶۶- طبق نظر شیخ انصاری ضابطه شبهه غیرمحصوره کدام است؟
 (۱) شبهه‌ای که عرف آن را غیرمحصوره بشناسد.
 (۲) شبهه‌ای که عقلاً به علم اجمالی حاصل از آن اعتنا نکنند.
 (۳) شبهه‌ای که شمارش اطراف آن در زمان کوتاه دشوار است.
 (۴) شبهه‌ای که اجتناب از اطراف آن به عسر و حرج غالبی بینجامد.
- ۶۷- قاعده اولی در تعادل متزاحمین و تعادل متعارضین به ترتیب کدام است؟
 (۱) تساقط - تخییر شرعی
 (۲) تساقط - تخییر عقلی
 (۳) تخییر عقلی - تساقط
 (۴) تخییر شرعی - تساقط
- ۶۸- نظر مظفر در باب اجتماع امر و نهی کدام است؟
 (۱) جواز در مقام جعل و مقام امثال
 (۲) امتناع در مقام جعل و مقام امثال
 (۳) جواز در مقام جعل و امتناع در مقام امثال
 (۴) امتناع در مقام جعل و جواز در مقام امثال
- ۶۹- به نظر مظفر معنای تبعیت در وجوب غیري کدام است؟
 (۱) صرف التأخر فی الوجود
 (۲) علیة الوجوب النفسی للوجوب الغیری
 (۳) باعثیة الوجوب النفسی للوجوب الغیری
 (۴) الوجوب بالعرض فی قبال الوجوب بالذات
- ۷۰- نظر شیخ انصاری درباره دلالت آیات قرآن بر حجیت اصل برائت کدام است؟
 (۱) آیات قرآن به دلالت مجموعی دلالت دارد.
 (۲) تنها آیه «و ما کنا معذبین حتی نبعث رسولا» دلالت دارد.
 (۳) تنها آیه «لا یکلف الله نفساً الا ما اتيها» دلالت دارد.
 (۴) هیچ‌یک از آیات قرآن بر برائت دلالت ندارد.
- ۷۱- کدام مورد در باب تزاحم درست است؟
 (۱) در تزاحم میان واجب مشروط به قدرت شرعی با مشروط به قدرت عقلی، مورد اول مقدم است.
 (۲) در تزاحم بین صدق منجر به نزاع و کذب منتهی به صلح، صدق مقدم است؛ از آن رو که جزء مستقلات عقلیه است.
 (۳) در تزاحم بین نماز یومیه در انتهای وقت با ازاله نجاست از مسجد، دومی مقدم است؛ به دلیل آنکه واجب فوری است.
 (۴) در تزاحم میان ادای نماز یومیه در انتهای وقت و نماز آیات در تنگنای وقت، نماز آیات مقدم است؛ از آن رو که سبب آن خاص است.
- ۷۲- طبق دیدگاه مظفر، کدام مورد درباره میزان دلالت اخبار بر حجیت استصحاب درست است؟
 (۱) حجیت استصحاب در شبهات حکمیه و شک در مقتضی
 (۲) حجیت استصحاب در شبهات موضوعیه و شک در رافع
 (۳) حجیت استصحاب در احکام جزئیه و شک در رافع
 (۴) حجیت استصحاب مطلقاً

- ۷۳- کدام مورد، دربارهٔ نهی از معاملات بر دیدگاه مظفر منطبق است؟
 (۱) نهی به داعی ارشاد به مانعیت، لزوماً دال بر فساد نیست.
 (۲) نهی تحریمی مطلقاً دلالت بر فساد دارد.
 (۳) نهی از مسبب دال بر فساد معامله نیست.
 (۴) نهی از ذات سبب دال بر فساد است.
- ۷۴- کدام مورد، دربارهٔ حدیث معاذبن جبل در باب حجیت قیاس (اجتهد رأیی و لا ألوا)، درست است؟
 (۱) سند حدیث درست است ولی دلالت آن ناتمام است.
 (۲) سند حدیث ضعیف است. دلالت آن ناتمام است و دچار معارض است.
 (۳) سند حدیث و دلالت آن تام و تمام است، لیکن مبتلا به معارض است.
 (۴) سند حدیث ضعیف است و دلالت آن تام و تمام، لیکن دچار معارض است.
- ۷۵- نظریه‌هایی مظفر در خصوص روایت: «من کان علی یقین فشک، فلیمض علی یقینه؛ فان الشک لا ینقض الیقین» کدام است؟
 (۱) از آنجا که مبدأ حدوث شک پس از یقین است قابلیت انطباق بر قاعده یقین و استصحاب را دارد.
 (۲) دلیل بر قاعده یقین است؛ زیرا روایت در وحدت زمان متعلق یقین و شک ظاهر است.
 (۳) دلیل بر استصحاب است؛ زیرا کلام ظاهر است در وحدت زمان جری و نسبت.
 (۴) به خاطر عروض احتمال و تردید بر هیچ یک دلالت ندارد.
- ۷۶- طبق دیدگاه مظفر، کدام مورد تحلیل برای حجیت ذاتی قطع است؟
 (۱) لأن و وجوب متابعت ذاتی
 (۲) لكون القطع بنفسه طریقاً الی الواقع
 (۳) لأن القطع شی له الطریقیة و الکاشفیة
 (۴) لأنه لیس للقطع متابعة مستقلة غیر الأخذ بالواقع
- ۷۷- به نظر مظفر دلالت آیه حرمت کتمان بر حجیت خبر واحد چگونه است؟
 (۱) مانند آیه نکر دلالت دارد.
 (۲) مانند آیه نبأ دلالت دارد.
 (۳) تنها در باب قبول خبر مفتی دلالت دارد.
 (۴) دلالت ندارد.
- ۷۸- صیغه امر بعد از توهّم حظر ظهور در کدام مورد دارد؟
 (۱) تریخیص
 (۲) اباحه
 (۳) استحباب
 (۴) ظهوری ندارد.
- ۷۹- در بحث طلب، کدام یک از امور، در امر شرط است؟
 (۱) علوّ
 (۲) استعلاء
 (۳) علوّ یا استعلاء
 (۴) علوّ و استعلاء
- ۸۰- بنابر نظر شیخ انصاری اگر مراد از رفع آثار، رفع عموم آثار باشد، کدام آثار مورد نظر است؟
 (۱) بوصف الخطاء فقط
 (۲) بوصف عدم الخطاء فقط
 (۳) علی العنوانات من حیث هی
 (۴) علی نفس الفعل لابشرط الخطأ و العمد
- ۸۱- کدام مورد در باب عبارت «لا تترك الصلاة» درست است؟
 (۱) صیغه نهی محسوب نمی‌شود و مدلول التزامی آن امر به فعل است.
 (۲) صیغه نهی محسوب می‌شود و مدلول مطابقی آن زجر از ترک است.
 (۳) صیغه نهی محسوب می‌شود و مدلول التزامی آن زجر از ترک است.
 (۴) صیغه نهی محسوب نمی‌شود و مدلول مطابقی آن امر به فعل است.

- ۸۲- مظفر در ردّ مدعای مجازیت استعمال لفظ عام در معنی مخصّص پس از تخصیص متصل چه می‌گوید؟
 (۱) لأنّ مدخولها موضوع لنفس الطبیعه
 (۲) لعدم صحّة الاستثناء علی القول بالمجازیه
 (۳) لأنّ الخاصّ یکشف عن المراد الجدی من العام
 (۴) لم تستعمل الآ فی معناها لشموله لجميع افراد مدخولها
- ۸۳- طبق دیدگاه شیخ انصاری «جهالت» در حدیث «ایما امرئ ار تکب شیئاً بجهالة فلا شیئی علیه» در کدام معنا ظهور دارد؟
 (۱) شک و تردید
 (۲) جهل و غفلت و تردید
 (۳) غفلت یا اعتقاد به صواب
 (۴) کار سفهی و غیرعقلایی
- ۸۴- کدام مورد در باب واجب غیری درست است؟
 (۱) واجب غیری اعم از تعبدی و توصلی است.
 (۲) وجوب مقدمه قبل از وجوب ذی‌المقدمه فعلیت می‌یابد.
 (۳) وجوب مقدمه از حیث اطلاق و اشتراط، تابع وجوب ذی‌المقدمه است.
 (۴) برای اطاعت و عصیان واجب غیری، همچون واجب نفسی، ثواب و عقاب مستقل در کار است.
- ۸۵- کدام مورد در نسبت سنجی دو قاعده «قبیح عقاب بلا بیان» و «لزوم دفع ضرر متحمل» موافق با دیدگاه شیخ انصاری است؟
 (۱) مورد قاعده دفع ضرر متحمل، تکلیف متحمل است.
 (۲) این دو قاعده بیگانه از یکدیگرند و هر کدام قلمرو خاص خود را دارد.
 (۳) حکم عقل بر لزوم ضرر متحمل، بیان وارد بر قبیح عقاب بلا بیان است.
 (۴) قاعده قبیح عقاب بلا بیان، لزوم دفع ضرر متحمل را بدون موضوع می‌کند.
- ۸۶- براساس نظر مشهور امامیه عملی که طبق اماره انجام شده و کشف خلاف یقینی آن شود، چه حکمی دارد؟
 (۱) مجزی نیست، مطلقاً
 (۲) مجزی است، مطلقاً
 (۳) در احکام مجزی است نه در موضوعات
 (۴) در موضوعات مجزی است نه در احکام
- ۸۷- مناط در اثبات حجیت اماره کدام است؟
 (۱) علم
 (۲) دلیل عقلی
 (۳) ظن نوعی
 (۴) بناء عقلاء
- ۸۸- بنابر نظر مظفر، الفاظ عبادات و معاملات آیا وضع شده‌اند برای معانی صحیحه یا اعم از صحیح و فاسد؟
 (۱) همه الفاظ برای معانی صحیحه
 (۲) همه الفاظ برای اعم از صحیح و فاسد
 (۳) الفاظ عبادات برای معانی صحیحه و الفاظ معاملات برای اعم از صحیح و فاسد
 (۴) الفاظ معاملات برای معانی صحیحه و الفاظ عبادات برای اعم از صحیح و فاسد
- ۸۹- کدام مورد در باب دلالت اخبار «وقوف عندالشبهه» مورد تأیید شیخ انصاری است؟
 (۱) ظاهر اخبار، حرمت حکم و فتوای بدون علم است.
 (۲) این اخبار دلالت بر استحباب توقف در شبهات دارد.
 (۳) امر وارد در این روایات ارشادی است، همچون اوامر طیب.
 (۴) مستفاد از این اخبار احتمال هلاکت در هر امر متحمل‌التکلیف است.

۹۰- در صورت ورود عام بعد از خاص، طبق دیدگاه مظفر مقتضای قاعده چیست؟

(۱) نسخ مطلقاً

(۲) تخصیص مطلقاً

(۳) تخصیص در صورت ورود عام بعد از وقت عمل به خاص و نسخ در صورت عکس

(۴) تخصیص در صورت ورود عام قبل از وقت عمل به خاص و نسخ در صورت ورود بعد از وقت عمل